

ที่ พร ๐๐๒๓.๔/ว ๓๗๖๒

ศาลากลางจังหวัดแพร่
ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๔๐๐๐

๗ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ทหารือแนวทางปฏิบัติกรณีผู้มอบสิ่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณประโยชน์ให้กับเทศบาล

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ว ๘๐๕

ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า ได้ให้ความเห็นในข้อหารือของจังหวัดตั้งเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติกรณีผู้มอบสิ่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณประโยชน์ให้กับเทศบาล ซึ่งความเห็นในข้อหารือดังกล่าวเป็นประโยชน์แก่อำเภอและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ สำหรับอำเภอขอความร่วมมือแจ้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายต่อพงษ์ ทับทิมโต)

ท้องถิ่นจังหวัดแพร่ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานกฎหมาย ระเบียบ และเรื่องร้องทุกข์
โทรศัพท์ ๐-๕๔๕๓-๔๑๑๙ ต่อ ๔๐๑ - ๔๐๔
www.phraelocal.go.th

Handwritten signature/initials

๒
x-vind

ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ว ๘๐๕

๗๗๔
21 ก.พ. 2๐๒๖

96/2๗ค.พ.๖6/13,20๒๖.
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ทหารเรือแนวทางปฏิบัติกรณีผู้มอบสิ่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณประโยชน์ให้กับเทศบาล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดตรัง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๖/๒๖๐๑
ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ให้ความเห็นในข้อหารือของจังหวัดตรัง เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติ
กรณีผู้มอบสิ่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณประโยชน์ให้กับเทศบาลนครตรัง ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ความเห็นในข้อหารือดังกล่าวเป็นประโยชน์แก่จังหวัดในการพิจารณาตามอำนาจหน้าที่
จึงขอส่งให้จังหวัดนำไปใช้ประกอบการพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอกวิทย์ มีเพียร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th
ผู้ประสานงาน นายธนาวุธ เหล่าเจริญพาณิชย์
โทร. ๐๙๒-๒๗๘-๙๗๘๒

ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ ๒๖๐๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ทหารหรือแนวทางปฏิบัติกรณีผู้มอบสิ่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณประโยชน์ให้กับเทศบาลนครตรัง
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง

อ้างถึง หนังสือจังหวัดตรัง ที่ ตง ๐๐๒๓.๔/๑๕๕๔ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ตามที่ จังหวัดตรังได้ทหารหรือกรณีผู้มอบสิ่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณประโยชน์ให้กับเทศบาลนครตรัง เนื่องจากเทศบาลนครตรังในฐานะผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินได้มีหนังสือแจ้งให้ ทราบถึงการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์บริเวณถนนกันตังพื้นที่ ๒๓.๑ ตารางวา โดยก่อสร้างอาคาร ค.ส.ล. ชั้นเดียว (บางส่วน) เฟิงไม้ ลาน ค.ส.ล. และบ่อน้ำ เป็นต้น และให้ ดำเนินการรื้อย้ายออกจากพื้นที่ดังกล่าวภายใน ๓๐ วัน แต่ไม่ได้ดำเนินการแต่อย่างใด กลับมีหนังสือแจ้งว่าขอมอบสิ่งปลูกสร้าง/บ่อน้ำ และอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณประโยชน์ให้กับเทศบาลนครตรังแทนซึ่งเทศบาลนครตรังได้ตรวจสอบข้อกฎหมายเบื้องต้นแล้วพบว่า การรับมอบอาคารหรือทรัพย์สินที่ได้ก่อสร้างไว้ในที่สาธารณประโยชน์ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครตรัง โดยจังหวัดตรังได้พิจารณาข้อเท็จจริงตามข้อหาหรือดังกล่าวเทศบาลนครตรังย่อมมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ หรืออาจนำมาตรการบังคับทางปกครอง ตามมาตรา ๖๓/๒๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔ มาใช้บังคับได้ แต่สำหรับกรณีที่มีหนังสือขอมอบสิ่งปลูกสร้าง/บ่อน้ำ และอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณประโยชน์ให้กับเทศบาลนครตรังแทนนั้น เมื่อไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดให้อำนาจเทศบาลนครตรังกระทำได้ เทศบาลนครตรังจึงไม่มีอำนาจหน้าที่ในการรับมอบอาคารหรือทรัพย์สินที่ได้ก่อสร้างไว้ในที่สาธารณประโยชน์ของ ได้ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวจึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดตรังถูกต้องหรือไม่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามที่เทศบาลนครตรังได้มีหนังสือแจ้งให้ ทราบถึงการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์บริเวณถนนกันตังพื้นที่ ๒๓.๑ ตารางวา โดยก่อสร้างอาคาร ค.ส.ล. ชั้นเดียว (บางส่วน) เฟิงไม้ ลาน ค.ส.ล. และบ่อน้ำ เป็นต้น และให้ ดำเนินการรื้อย้ายออกจากพื้นที่ดังกล่าวภายใน ๓๐ วัน แต่ไม่ได้ดำเนินการแต่อย่างใด กลับมีหนังสือแจ้งว่าขอมอบสิ่งปลูกสร้าง/บ่อน้ำ และอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณประโยชน์ให้กับเทศบาลนครตรังแทน ประเด็นจึงไม่มีข้อโต้แย้งว่าที่ดินเป็นของใคร จึงมีข้อพิจารณาว่าเทศบาลนครตรังสามารถรับมอบสิ่งปลูกสร้าง/บ่อน้ำ และอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณประโยชน์ดังกล่าวได้หรือไม่ เห็นว่า เทศบาลนครตรังในฐานะที่มีหน้าที่ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ร่วมกันตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เมื่อเทศบาลนครตรังทราบถึงการบุกรุก

/ที่ดินสาธารณ ...

ที่ดินสาธารณประโยชน์ก็ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้บุกรุกทราบถึงการบุกรุกอันเป็นการทำหน้าที่ในฐานะผู้ดูแลรักษา และคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามกฎหมาย อีกทั้งได้มีคำสั่งให้ผู้บุกรุกได้รื้อถอน สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ บนที่สาธารณประโยชน์ตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่เมื่อปรากฏว่าผู้บุกรุกมิได้ดำเนินการตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่สั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย เจ้าพนักงานท้องถิ่นก็ชอบที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อบังคับให้การปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมาตรการบังคับทางปกครองที่เทศบาลนครตรังสามารถนำมาใช้บังคับแก่กรณีดังกล่าวได้ อาจใช้มาตรการบังคับตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กล่าวคือ หากผู้บุกรุกไม่รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ บนที่สาธารณประโยชน์ตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เทศบาลนครตรังก็มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยดำเนินการหรือจัดให้มีการรื้อถอนอาคารดังกล่าวเองได้ โดยเจ้าของเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย หรือใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยเรียกให้ผู้บุกรุกชำระค่าปรับทางปกครอง เป็นรายวันกรณีที่ดินเทศบาลนครตรังไม่ได้เข้ารื้อถอนเอง ตามมาตรา ๖๓/๒๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงเป็นดุลพินิจของเทศบาลนครตรังจะได้พิจารณาว่ามาตรการ บังคับทางปกครองใดมีประสิทธิภาพและสมประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินการกับผู้บุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ ตามนัยบันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๖๗/๒๕๕๗ อย่างไรก็ดี ตามประกาศ ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้กำหนดมาตรการกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดินจัดการรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจขายโดยวิธีที่เห็นสมควรซึ่งทรัพย์สินที่รื้อถอนหรืออยู่ในอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น และให้นำความ ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๗ มาใช้บังคับแก่เงินที่ขายทรัพย์สินนั้นได้โดยอนุโลม ในส่วนประเด็นเรื่องเทศบาลนครตรังสามารถรับมอบสิ่งปลูกสร้าง/บ่อน้ำ และอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณประโยชน์ ได้หรือไม่ เห็นว่า สิ่งปลูกสร้าง/บ่อน้ำเป็นส่วนควบของที่ดิน เมื่อ ไม่มีกรรมสิทธิ์ใด ในที่สาธารณประโยชน์ จึงไม่มีสิทธิ์ที่จะโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินดังกล่าวให้เทศบาล ประกอบกับกรณีดังกล่าว ไม่มีกฎหมายรองรับให้กระทำได้ ดังนั้น เทศบาลนครตรังจึงไม่สามารถรับมอบสิ่งปลูกสร้าง/บ่อน้ำ และอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณประโยชน์

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงขอความร่วมมือจังหวัดตรังแจ้งผลการพิจารณาให้เทศบาลนครตรัง ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอกวิทย์ มีเพียร)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th
ผู้ประสานงาน นายธนาวุธ เหล่าเจริญพาณิชย์
โทร. ๐๙๒-๒๗๘-๙๗๘๒